

KOMENTÁŘ

8. 7. 2025

Osoby se zdravotním postižením v institucích Plzeňského kraje v roce 2023

V pobytových zařízeních sociálních služeb Plzeňského kraje bylo evidováno přes čtyři tisíce klientů s příspěvkem na péči. Nejčastěji se jednalo o starší obyvatele domovů pro seniory a se zvláštním režimem. Více než čtvrtina dětí umístěných v plzeňských zařízeních ústavní a ochranné výchovy je zdravotně postižena. Z republikových hodnot poté vyplývá, že nejčastěji trpí některou z mentálních poruch.

Klienti pobytových zařízení sociálních služeb s příspěvkem na péči

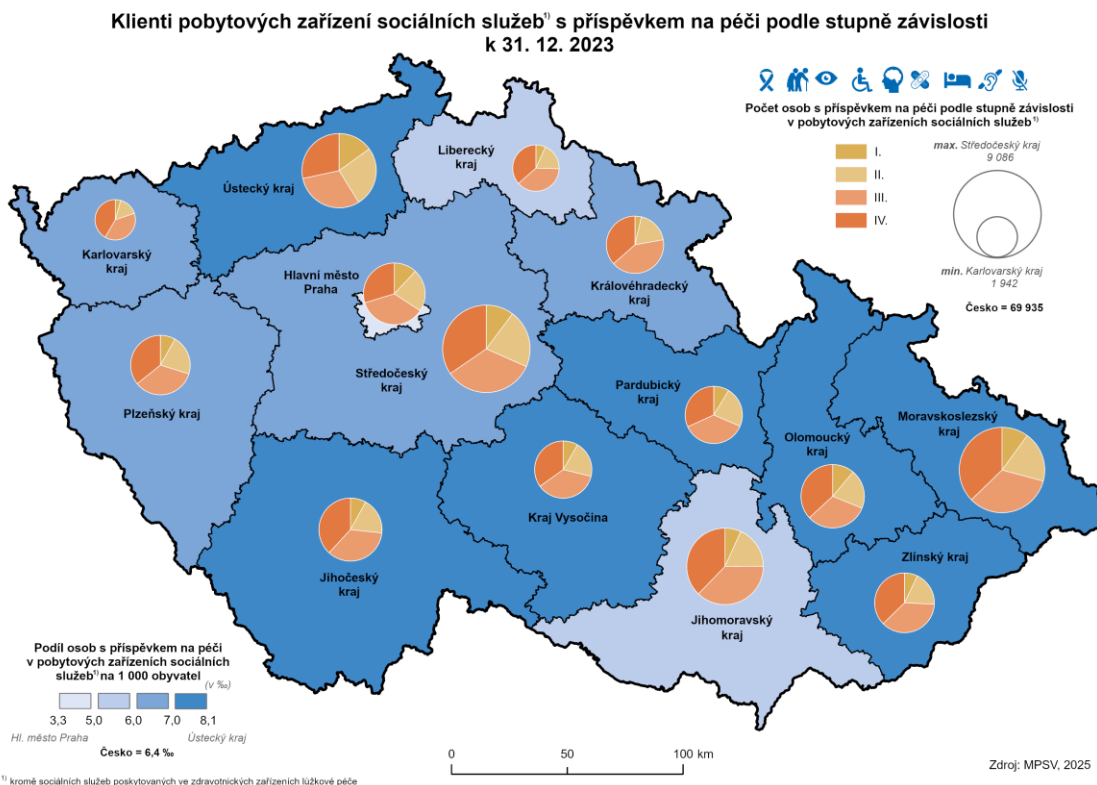
Na základě údajů Ministerstva práce a sociálních věcí bylo v rámci institucí Plzeňského kraje evidováno k 31. 12. 2023 celkem 4 215 klientů pobytových zařízení sociálních služeb s příspěvkem na péči, kteří jsou v této souvislosti chápáni jako osoby se zdravotním postižením. Na celorepublikové hodnotě, která dosahuje téměř 70 tis. klientů se zdravotním postižením, se kraj podílel více než 6 %. V přepočtu na 1 000 obyvatel tvořil podíl těchto osob 6,9 ‰ a jen mírně tak překročil republikový průměr (6,4 ‰). V rámci Česka byla v našem kraji mapována šestá nejnižší hodnota. Mezi regiony s nejvyšší sledovanou hodnotou patřil Ústecký kraj, kde s počtem 6 562 zdravotně postižených klientů dosáhl podíl na obyvatelstvu 8,1 ‰. Naopak nejnižší podíl byl evidován v Praze, kde i přes celkový počet klientů přesahující 4,5 tis. představoval díky vysoké koncentraci obyvatel relativní hodnotu pouze 3,3 ‰.

Ze sledovaných republikových dat je zřejmé, že právě klienti pobírající příspěvek na péči tvoří většinu (87,2 %) ze všech osob v rámci pobytových zařízení sociálních služeb. Z jejich celkového počtu bylo nejvíce, tedy 46,2 %, umístěno v domovech pro seniory. Necelá třetina (31,9 %) využívala služeb domovů se zvláštním režimem. V obou případech osoby se zdravotním postižením tvořily přes 94 % klientely. I z této skutečnosti vyplývá, že se převážně jednalo o osoby ve vyšším věku. Dvě třetiny osob se zdravotním postižením žijících v pobytových zařízeních sociálních služeb tak v roce 2023 byli lidé starší 75 let. Zejména se pak jednalo o ženy, což mimo jiné souvisí s vyšším průměrem naděje dožití než u mužů a tedy jejich vyšší koncentrací v rámci těchto institucí.

Příspěvek na péči, je určen osobám s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, který vyžaduje pomoc při zvládnutí základních životních potřeb, jako je mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Z hlediska stupně závislosti se v Plzeňském kraji mezi klienty s nejvyšším tedy IV. stupněm zařadilo přes 1,5 tis. klientů pobytových zařízení, což je 35,8 % z jejich celkového počtu v regionu. Podle charakteru potřeb je v rámci Česka zřejmé, že koncentrace osob s nejvyšším stupněm závislosti byla u klientů domovů pro osoby se zdravotním postižením a domovů se zvláštním režimem, kde takto postižení tvořili přes 44 %. U nejnižšího stupně závislosti byla naopak nejvyšší koncentrace mapována

KOMENTÁŘ

u chráněného bydlení. V rámci plzeňských zařízení sociálních služeb byl I. stupeň závislosti evidován pouze v 342 případech, II. u 914 a III. u 1 452 klientů.

Děti a mládež ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy

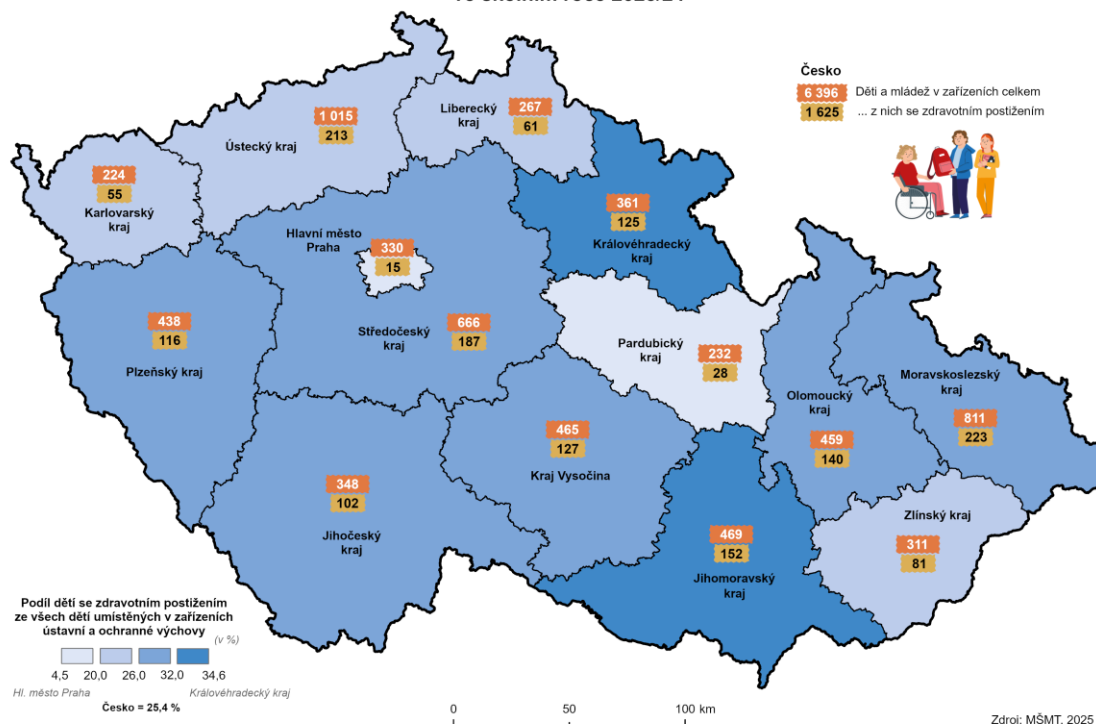
Z informací vycházejících ze statistik Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyplývá, že v rámci Plzeňského kraje bylo ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy (dětské domovy, výchovné a diagnostické ústavy) umístěno k 31. 10. 2023 celkem 438 dětí a mládeže, což představuje 6,8 % z celorepublikové hodnoty (6 396). V rámci kraje se poté v 26,5 % případů jednalo o zdravotně postižené, což je ve srovnání s republikovým průměrem mírně vyšší hodnota (25,4 %). Nejnížší podíl zdravotně postižených ze všech dětí umístěných v zařízeních ústavní a ochranné výchovy byl mapován v Praze (4,5 %), kde jich bylo pouze 15 a v Pardubickém kraji (12,1 %). Naopak nejvyšší podíl byl zaznamenán v kraji Královéhradeckém, v rámci něhož byla více než třetina z umístěných dětí se zdravotním postižením.

S ohledem na celorepublikové hodnoty je zřejmé, že z 1 625 zdravotně postižených dětí bylo nejvíce, a to 83,4 %, umístěno v dětských domovech. Genderové srovnání poté ukazuje, že se jednalo převážně o chlapce (1 018), což je mimo jiné dáno obecně jejich vyšší koncentrací ve zmiňovaných školských zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Mezi nejčastější druhy postižení se v Česku u takto umístěných dětí objevilo zejména mentální postižení, a to v 61,4 %

KOMENTÁŘ

případů, kombinací více vad trpělo 12,8 % a závažnou vývojovou poruchou chování 12,2 % z nich.

Děti a mládež v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy podle zdravotního postižení ve školním roce 2023/24

Kontakt:

Mgr. Stanislava Zychová
Krajská správa ČSÚ v Plzni
T: 377 612 253
M: 704 688 719
E: stanislava.zychova@csu.gov.cz